

HANKA NÓRA (1987) Budapest

HANKA NÓRA

A ház, ami soha nem megy ki a divatból?

Kádár-kocka kortárs szemmel

A „vidéki panel”-nek is csúfolt, sokak által unalmasnak vélt épülettípusban jóval több van, mint ami elsőre látszik. Identitásformáló szerepe, formavilága, ornamentikája még a szocializmus után, a rendszerváltáson túl, napjainkban is időről időre új értelmezést nyer a képzőművészetben.

Az, hogy egy-egy kultúrtörténeti jelenség vagy alkotás milyen hatással van az utókorra, sok mindentől függ: ötven-hatvan év távlatából, vagy mire megéri a nyugdíjaskort, már több generáció értéklésén átesik, ugyanakkor az aktuális trendeket követve az is előfordulhat, hogy egyszerűen elfelejtődik. A Kádár-kockák rendületlenül tartják magukat a művészi köztudatban, aktív részét képezik az építészeti diskurzusoknak, és témát biztosítanak az idősebb és a fiatalabb alkotóknak egyaránt.

A VÁGYAK KOCKÁSÍTÁSA

Elnevezésükkel ellentétben a kockaházak megjelenése nem a Kádár-korszakhoz köthető, noha nagyszámú elterjedésük kétségkívül erre az időszakra tehető. Kialakulásukat legtöbbször két fő okra vezetik vissza: az egyik a kollektivizálás, vagyis a tanyák, gazdaságok szövetkezetbe tömörítése, a másik pedig az árvizek, amelyek a negyvenes évek végén, majd az ötvenes-hatvanas évek során végeztek pusztítást. Előbbi hatására az addigi földművelők tömegesen kerestek más megélhetési forrásokat, így lakhatási igényeik is megváltoztak, akik pedig az árvizek miatt elvesztették otthonukat, már az új trendeket követve építkeztek.

MERÉNYI DÁVID, Countryside Houses, Békéscsaba (2021, részlet). Kép forrása: a művész jóvoltából

A kockák a (kis)városiasodást is megtestesítették: a többnyire összkomfortos házak lakói új szerepet kaptak a társadalomban, és új céljaik voltak.

Mindez egyet jelentett a paraszti sorból való kitöréssel, a munkásosztályba való integrálódással és a következő nemzedék számára kívánt előrébb jutás biztosításával. Tóth Zoltán *Melyik ház a „kockaház”? Mit mond a művelt középosztály egy munkásházról?* című írásában így fogalmaz: „A kockaház tehát nem egyszerűen az alsó társadalmi rétegek mozgalmá, hanem – mint azt a kevés, lakóiról és építetőiről szóló adatunk is bizonyítja – az alsó rendnek mindig a legzavaróbb felső vagy felfelé törő rétegei, olyanoké, akik műveltségükben érettek voltak a tulajdonszerzésnek erre a formájára, és saját társadalomszervezetükkel képesek is voltak annak fenntartására. Ha földben nem (mindenkinek) lehetett vagyont gyűjteni, gyűjtötte díszruhában, pehelypaplanban, mint Erdélyben, és a nemzedékekben gondolkodó falusiak számára a ház lett az, ami örökíthető vagyoni fedezetet jelentett.”

SZEGÉNY EMBER VASARELYJE

A kockaházak legszembetűnőbb jellemzői a látszólagos egyformaságot megtörő, homlokzatokon látható egyedi ornamentikák, amelyek a kőporos vakolat festésével, tükrös és csempés díszekkel jöttek létre. A kőművesek a díszítősablonjaikkal kis túlzással olyan fontos szerepet tölthettek be, mint egykor a reneszánsz mesterek. Akárcsak a régiek, a kőművesek

Különböző generációk a Kádár-kocka építésénél (1968). Kép forrása: Fortepan/Reményi József

is a festékréteg visszakaparását alkalmazták a min-ták létrehozására, melyet korábban *sgraffito* eljárás-nak hívtak. A díszítésre való igény megjelenését kü-lönböző okokra vezetik vissza. Az egyik elmélet szer-int kapcsolatban áll a „kivetkőzéssel”, vagyis a két világháború között elinduló tendenciával, amely so-rán egyre többen hagyták el a népviseletet, majd a népi díszítőművészet alkalmazása is fokozatosan háttérbe szorult, azonban a vakolatmintákkal egyfaj-ta „kompenzálás” következett be.

A kockaházak falain látható erős ornamentikák geometrikusságát ugyanakkor gyakran hozzák pár-huzamba Vasarely festményeivel. Érdekes, hogy miközben a képzőművészeti fősodor támogatott irányzata a realizmus volt, és a geometrikus absztrakciót egyfajta nyugati elfajzásnak tekintették, és tiltott kategóriába sorolták, addig az épületeken – a kockákon, sőt helyenként a paneleken is – nem szűrtak szemet. Vasarely nem tagadta magyar gyö-kereit, mi több, *Színes város* című könyvében így fogalmazott: „Ha a magyar népművészet színforma gazdagságát nem örököltem volna a véremben, va-lószínűleg sohasem született volna meg művem lé-nyege, a planetáris folklór.” Az ekkor már Francia-országban elismert művész Magyarországra is meghívást kapott, így kiállításán keresztül a hazai közönség is megismerhette, de erősen kérdőjeles, hogy mindez mennyire volt elérhető a vidéki embe-rek számára.

MODERNISTA VS. TÖRTÉNETI FORMAVILÁG

A kockaházak úgy írták át az addigi vidéki építésze-tet, hogy annak alapjait nem títustervekben fogad-ták el, és nem előzte meg tudatos településtervezés sem. Míg a szintén ebben a korban virágzó panel-épületeket tömegesen adták át az állami építkezé-sek részeként, addig a vidéki vállalkozó szellemű építkezők egymástól lesték el a házak készítését, és kalákában dolgoztak.

KATHARINA ROTERS, Hungarian Cubes, Kutas (2012). Kép forrása: <https://punkt.hu>

Több mint nyolcszázezer ház épült így fel, ame-lyek a vidéki emberek számára a kitörést és a mo-dern társadalomhoz való tartozást jelentették – az építésszakma viszont fejét fogva próbálkozott, hogy a kubusok terjedését megállítsa.

A Kádár-kockák esztétikai megítélése alulma-radt a történeti építészet emlékeivel szemben. „Fel-előssé tették” a hagyományos parasztházak eltű-néséért, illetve erősen kritizálták, mert az új elren-dezés mellett bizonyos hasznos funkciókat nem lá-tott el, így gyakran külön építettek mellé egy nyári konyhát, hogy a gazdasághoz kapcsolódó kü-lönböző tevékenységet ott végezzék el.

Hogy a Kádár-kockák megtörhetetlen népszer-űsége és ennek okai mennyire aktuális téma volt a korban, jól példázza Zolnay Pál *A ház* című dokumen-tumfilmje, mely a hetvenes években készült. A film-ben az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola akkor végzős és korábbi hallgatói vidékre utazva próbálták meggyőzni a lakosságot a hagyományos elrendezést preferáló, hivatalos títustervek használatáról. Az építészek által unalmasnak vélt sátoztetős, négyze-tes alaprajzú házak helyett maketteket mutattak a történeti formavilágot követő nyeregtetős házakról, amelyeknek terveit ingyen közreadták volna, ha az építetők nyitottságot mutatnak. Bár a helyiek végig-hallgatták a javaslatokat, válaszaikból egyértelműen kirajzolódik, hogy számukra nem tudtak olyat mutat-ni, ami érdekesebbnek és modernebbnek hatott vol-na a kockaházaknál.

A házak megbecsülését jelzi, hogy ebben az időben indult útjára a ma már inkább csak a falvé-dők szövegéről ismert „*Tiszta udvar, rendes ház*” mozgalom. Az ötvenes években dr. Seres Géza kör-zeti orvos egyfajta népnevelő, közegészségügyi és köztisztasági céllal kezdeményezte olyan dicsőség-táblák kiosztását, amelyeket a legrendezettebb porták után kaphattak a lakók. Noha az értékelés elsősorban az előkert és a homlokzat megjelenése alapján történt (vagyis a házba nem mentek be az

Részlet Zolnay Pál *A ház* című dokumentumfilmjéből (1975). Kép forrása: <https://epiteszforum.hu>

ítészek), a táblák megszerzése és kihelyezése valódi presztízsértékkel bírt.

Bár a társadalom és az építészszakma közti véleménykülönbség sokszor még ma is felfedezhető, a Kádár-kockákkal kapcsolatos diskurzusok sokat változtak az elmúlt időkben. Az emberek egy része ragaszkodik a kockáihoz: mint korábban a parasztházakhoz, úgy ehhez a típushoz is kialakult egyfajta kötődés az emlékezés révén, az építészek pedig megpróbálják elhelyezni ezeket az épületeket a történelmi idősíkon, bár már lassan eltűnően vannak, és helyükre léptek a mai amerikai vagy épp skandináv épülettípusok. A kockaházakhoz köthető kulturális hagyomány hatással van a képzőművészekre is, az alábbiakban ezekből közlünk egy változatást a teljesség igénye nélkül.

KÜLÖNBÖZŐ FORMÁK, KÜLÖNBÖZŐ ATTITÜDÖK

Ha a Kádár-kockák homlokzati ornamentikájának eredetét nem is lehet egyértelműen meghatározni, utóélete már annál több forrással szolgál. A szabályos, mégis egyedi kinézetű házak a korabeli művészek és a mai kortársak számára is inspirációt jelentenek. A legkorábbi művek között említhető Birkás Ákos hetvenes évekbeli sorozata, melyet fotók alapján festett, és témái a Kádár-kor miliője, a tipikus épületek és enteriőrreszletek voltak. A művész 2006-ban megjelent katalógusában így fogalmazott: „Úgy mondanám, hogy a saját képeimen a tanult felfogással és a hivatalos ideológiai állásponttal szembeni »esztétikai realitás« kimondása érdekelt.” Ez a fajta realitás látható például az *Új ház* című képen. A szabályos vízszintes sávokra felosztott festményt uralja a szimmetrikus homlokzat, még a redőnyök is egyforma rést hagynak az ablak előtt, a kerítés sormintaként vonul végig a kép teljes szélességében, de a felhők és a növényzet is mintha meghatározott formákat követne. A lényegre törő,

KATHARINA ROTERS, Hungarian Cubes, Harkány (2012). Kép forrása: <https://epiteszforum.hu>

tárgyilagos ábrázolásmód egyfajta elidegenítést eredményez, amivel a művész rögzíti ugyan a valóságot, de anélkül, hogy bármilyen politikai vonatkozást adna, amitől saját megfogalmazása szerint ekoriban undorodott volna.

A fentivel ellentétben sokkal kevésbé távolságtartó Gyenis Tibor, aki némi abszurd humorral nyúlt a kockaházak témájához, és a szocialista épülettípus modern voltát tette idézőjelbe. Az *Ilonka néni a tiszta formák geometriájával álmodott* című alkotás „főhőse” épp eltűnteti háza szabályos mintáit, fehérre meszeli a falát, amivel nemcsak szakít a korábbi motívumokkal, hanem egyfajta szemléletváltást visz végbe. A mű egyszerre tartalmaz művészettörténeti és kultúranropológiai utalást: a létrejövő fehér kocka hivatkozás az absztrakció alapművére, Malevics fehér négyzetére, de arra is, ahogyan a vidék rendre változik, a maga módján megújul, modernizálódik.

A GULYÁSMODERN

A Kádár-kockák sokszínűségét bemutató eddigi legátfogóbb kortárs művészi projekt Katharina Roters és Szolnoki József nevéhez köthető. A német fotográfus és a magyar rendező, médiaművész

GYENIS TIBOR, Ilonka néni a tiszta formák geometriájával álmodott (1999).
Kép forrása: <https://www.ludwigmuseum.hu>

BIRKÁS ÁKOS, Új ház (1973).
Kép forrása: <https://ludwigmuseum.blog.hu>

munkája nyomán egy addig példa nélküli vizuális anyag jött létre. A kutató- és gyűjtőmunka alapját Roters 2003 és 2012 között készült több száz fotója adja, amikről így nyilatkozott: „Én nem fotósnak látom magam, hanem festőnek. Ezeken a fotókon látjuk is, hogy a szín nagyon nagy szerepet játszott. A házakat díszítő elemek is kedvezőek voltak, mert az esztétikájukban is van egy popos színhasználat. Egyszerű, élénk színek használata. Az analóg technikával készített fotók a digitális utómunka során – a redundáns elemek (villanydrótok, antennák, a növényzet stb.) eltávolítása által – úgynevezett tiszta jelekké alakultak át. Mindegyik fotó frontális. Tehát nem egy építészeti térről, formáról vagy volumenről van szó. Az esztétikailag absztrahált épületportrék tipológiáján keresztül lehetővé vált, hogy a homlokzaton megjelenő centrális esemény kirajzolódhasson.” A fotók kontextusához kapcsolódó történelmi, társadalmi hátteret Szolnoki infografikái, animációi jelenítették meg, aki interjúkat készített a tulajdonosokkal, és adatokat gyűjtött a házak építésének körülményeiről. Roters és Szolnoki egy új fogalmat is létrehozott műveikkel kapcsolatban, amit így határoztak meg: „Gondolatkísérletünkben a népi kultúrát a hivatalos néprajztudomány paradigmájától eltérő módon, azzal mintegy szembehelezkedve ragadjuk meg. Feltételezésünk szerint a kapart kőporos ornamentikával díszített kockaház egyszerre volt a klasszikus folklór utolsó nagy korszakának és a lokális modernitásnak a kulcsépülete. E kettősség leírására alkottuk meg a gulyásmodern kifejezést.”

A közös alkotás eredménye a *Magyar kocka*. A *Szocializmus szubverzív ornamentikája* című könyv, amely elnyerte a Frankfurti Könyvvásár és a Német Építészeti Múzeum közös DAM Architectural Book Award nevű díját. A könyvet kerekasztal-beszélgetések, előadások kísérték, majd 2017-ben az acb Galéria mutatta be a sorozatukat, 2018-ban pedig a Római Magyar Akadémia galériájában is kiállították. A művészpáros egy-egy alkotása tematikus tárlatokon is megjelent, így például a *Fuga Nyolc év-*

tized otthonai című csoportos kiállításán 2017-ben, majd két évvel később a Ludwig Múzeum *Bauhaus 100 – Program a mának* című kiállításán. Utóbbin a *Gulyáskommunista apokrif #5* című animációjukat láthatták a látogatók, amelyben a Kádár-kockákat Molnár Farkas *Vörös kockaház* című Bauhaus háztervével kapcsolták szellemesen össze.

Roters és Szolnoki több mint tizenöt éves együttműködése új rangra emelte a magyar kockákat, témafeldolgozásuk a mai napig hivatkozásként szolgál, és hatással volt a fiatalabb alkotókra is.

BUKTA IMRE MEZŐGAZDASÁGI MŰVÉSZETE

A magyar táj, a természet és az ember együttélése, a vidéki életmód, a növénytermesztés és az állattartás, valamint az ezekhez kapcsolódó hétköznapi helyek, tárgyak Bukta Imre művészetének fő elemei, amelyet ezért sokszor a *mezőgazdasági* szóval jellemeznek. A Mezőszeremén született és – kisebb szünetekkel – máig ott dolgozó művész számára autentikus környezetet jelent a falu világa, nem tanulmányozta vagy megtanulta, hogy milyen ott az élet, hanem maga is aktív tagja a közösségnek, és ez a fajta bensőséges közvetlenség látszik az alkotásain is. Érzékenyen mutatja be az ott élőket, finoman árnyalja lelki világukat, mindennapos tevékenységeiket, küzdelmeiket. Bukta a hagyományos

BUKTA IMRE, A ház (2012)
Kép forrása: <https://galeria.index.hu>

KATHARINA ROTERS, Hungarian Cubes, Székelyzabar (2008). Kép forrása: <https://epiteszforum.hu>

BUKTA IMRE, Az év madara (2012)
Kép forrása: <https://www.kieselbach.hu>

műfajok mellett (festészet, grafika, szobrászat) gyakran él a performanszok és installációk eszközzével is, a felhasznált anyagok tekintetében pedig szintén egyéni megoldásokra törekszik: műveibe beépít olyan anyagokat, mint például a búzaszál, a kukorica vagy épp egy-egy gyufaszál.

A kockaházak jellegzetes formái több alkotásában fellelhetők, de az egyik legmarkánsabb műve ehhez kapcsolódóan *A ház* című installáció, melyet a *Másik Magyarország* retrospektív kiállításon mutattak be a Múcsarnokban 2012-ben. Az életnagyságú, 1:1-es arányú épület csak elsőre látszik valódinak, ugyanis körbejárva feltűnik, hogy minden oldala különböző, más-más nézőpontból mutatja meg a fiktív otthonokat és a benne élőket. A bejutást lehetővé tévő ajtó hiányzik, csak ablakok nyílnak a külvilág felé, így az épület négy homlokzatból áll. Az egyik oldalon a hagyományos Kádár-kocka-motívumok, geometriai díszek láthatók, a másik oldal ehhez képest fehérre meszelt, muskátlival az ablakban, a harmadik már az új lakók vagy „betelepültek” ízléstelen házára emlékeztet rikító sárga színével és műterméskő-talapatával, a negyedik pedig az eltűnő vidéket juttatja eszünkbe omladozó falaival. A homlokzatok középpontjában látható ablakok LCD-kijelzők, amelyeken fel-feltűnnek a lakók: kikukucskálnak a házaikból, azonban egy idő után öszszerezzenek, megijednek, elfordulnak, és inkább behúzzák maguk mögött a függönyt.

A mű utal a vidéki élet zárkózottságára és a kiszolgáltatottságra, melyben a szereplők nem aktív részesei a történeteknek, legfeljebb nézői elfordítják a fejüket, ahelyett, hogy irányítanák, mi történik velük.

WEILER PÉTER ÉLETKÉPEI

Az első magyar NFT készítője, Weiler Péter gyakori témái közé tartoznak a szocializmus szimbolikus szereplői, tárgyai, emlékei. Képein megjelennek egykori politikusok (például Hruscsov vagy Brezsnyev), történelmi események (a Nyugati téri

WEILER PÉTER, Csillagösvény (2021)
Kép forrása: <https://peterweiler.com>

felüljáró hibás építése) és személyes történetek (mint a családi Trabant kivonása a forgalomból). Az alkotó nem nosztalgizál, sokkal inkább ironikus humorral kezeli témáit, és a mai ember fejével visz egy kis csavart a művekbe. 2021-ben a Kieselbach Galériában látható kiállításához Szalai András *Kis Magyar Snassz és Neociki* című könyve adta az inspirációt: az ebben látható fotókat vette alapul, hogy saját képeit létrehozza. Bár a szocializmus építészeti emlékei több műben jelen vannak, ezek közül a *Csillagösvény* című giclée print az egyik, amelyiken a Kádár-kocka központi szerepet kap. A hagyományos, négyzetes, díszített homlokzatú épület előtt egy alak munkásruhában egy vörös csillag ásása közben látható, és bár elsőre nem eldönthető, hogy épp eltüntetni vagy felszínre akarja hozni, a cselekvéssel utal a kétféle kor közti különbségre.

A FIATAL MŰVÉSZGENERÁCIÓ KOCKÁI ÉS A POPKULTURÁLIS UTALÁSOK

Míg az idősebb alkotók számára a szocializmus hagyatéka saját múltjuk részét képezi, melyre gyakran fanyar humorral emlékeznek, addig a fiatal generáció ezekhez a történelmi emlékekhez a megismerés és megőrzés gesztusával nyúl.

Merényi Dávid egyike azoknak a művészeknek, akik az építészeti és kulturális örökséget nem kizárólag a grandiózus műemlékekben látják meg. Azonos témára készült művei is színesek, változatosak, és ugyanúgy megtalálja az egyediséget az aluljárók vagy kapualjak felnagyított szegleteiben, mint a vidéki házak homlokzatában vagy udvarában. Utóbbiak olyan kortárs tájképek, amelyeken az utcák, az épületek ismerős, otthonos érzést keltenek a nézőben, és szinte elképzelhetjük az ott élőket. Merényi *Countryside Houses* című sorozatát 2022 márciusában mutatták be a Kelet Kávézó és Galériában, az alkotó így írt ekkor műveiről: „A valóság formai gazdagsága és sokszínűsége foglalkoztat, ami kife-

MERÉNYI DÁVID, Countryside Houses, Medgyesháza, (2021). Kép forrása: a művész jóvoltából

jezett összhangban van az ábrázolással, a rajzzal és a festészettel. A nyaralók, Kádár-kockák, parasztházak mind-mind sajátos, jellemző esztétikával rendelkeznek, valamit megmutatnak az ott élők-ről, gyakran afféle portrék a tulajdonosaikról. A kockaházak a hatvanas évektől jellemző elemei a magyar falvaknak. Amellett, hogy egy kor emlékeit testesítik meg, ma is mindenki számára ismerős hangulatot idéznek. Ez a hangulat a déli napsütéshez, a hosszan kifeszített és tán végtelen nyárhoz van társítva. Ahhoz a »vita quotidiana«-hoz, mindennapi élethez, melyhez annyira illik a realista ábrázolás, ami egy bokron vagy egy napsütötte járdaszegélyen keresztül képes különös rezgést közvetíteni a festett képekben.”

A szocializmus formavilága, épületei és lakásbelsői Sibitka Annát is foglalkoztatják, aki mintha csak egy sajátos mai filteren keresztül nézné a korábbi tárgyakat, miközben megtartja azok eredeti karakterét. Már-már poposnak mondható színvilága izgalmas, új jelentéssel ruházza fel a sorozatgyártott típusbútorokat vagy épp a *Quarantine picture* elnevezésű épületeit. Utóbbiak megőrzik a kockaházak alakját és geometriai mintáit, de erősen sematizált módon. Szándékát az alkotó így összegzi: „A szocializmus az elnyomásban kialakult modern hangulatú design miatt fogott meg, amit még izgalmasabbá tesz számomra a sosem ismert érzés, a benne élés. Munkáimat az erős vonalak, kontrasztok és a geometrikus, letisztult formavilág jellemzi. Ami eredeztethető a modernizmusból, a korszak iránti érdeklődésemből és a redukció iránti vágyamból.” Sibitka művei közül érdemes kiemelni a *Tiszta udvar rendes ház* címűt, amely párhuzamba állítható Katharina Roters *Székelyzabar* fotójával: a fiatal alkotó bár ugyanazt a régi házat emeli ki, de frappánsan aktualizálja, ahogyan megjelennek a képen a ma ismeretes szelektív hulladékgyűjtők.

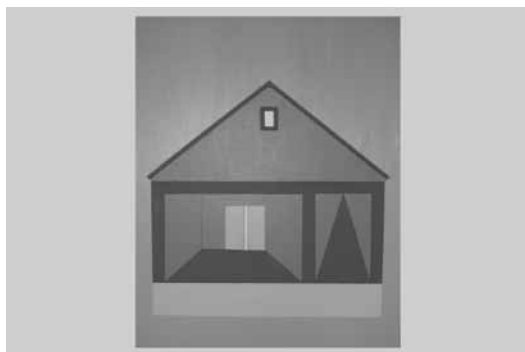
Az említett példákön kívül sok más művész is megihletett az elmúlt időkben a szocializmus építé-

szete, szinte minden évben nyílik olyan tárlat, amely egy-egy új aspektusból foglalkozik vele, és a kutatók körében is egyre népszerűbb a téma. Tavaly előtt a Magyar Építőművészek Szövetsége Kós Károly termében korabeli amatőr fotókból rendeztek autentikus kiállítást *KOCKAHÁZ – A vidék 20. századi háztípusa* címmel, ehhez kapcsolódva pedig bemutatták az egyik legátfogóbb, friss tanulmányokból álló kötetet is, ami azonos címmel jelent meg. Tamáska Máté építészetszociológus évek óta kutatja a vidék építészetét, ebben a kötetben pedig több más történésszel, szociológussal és építésszel együtt összegezte a Kádár-kockákkal kapcsolatos legfrissebb tanulságait.

A tavalyi év sem múlhatott el izgalmas kiállítás nélkül a témában: november közepétől december végéig volt látható a *Felforgató művészi reakciók (1973–1977). Birkás Ákos és Rajk László kiállítása* című tárlat az Art Departmentben, amely az épületreflexiókon keresztül mutatta be a két művész ellenállását az előző rendszerrel szemben.

Az egykori és kortárs képzőművészeti alkotások és a legújabb építészeti diskurzusok mindmind azt mutatják, hogy a Kádár-kockák hatása a kultúránkra és identitásunkra máig érezhető.

Népszerűségük a szélesebb közönség körében megmutatkozik a popkulturális utalásokban is, amelyek a legváratlanabb helyeken jelennek meg. Felbukkant hazai divattervező egész kollekcióját meghatározó mintaként; vannak, akik magukra varratják tetoválás formájában; de saját rajongói Instagram-oldalt is kapott már. Bár a kockaházakra a piaci közkedveltség komoly veszélyt jelent, hiszen alacsony árú és könnyű átalakíthatóságuk miatt nagy számban kelnek el, az új tulajdonosok pedig rendre megváltoztatják eredeti formájukat, amíg ilyen inspirációs forrásként szolgálnak a művészvilág és a közönség számára, addig a feledés legalább nem fenyegeti.

SIBITKA ANNA, Quarantine picture 6 (2020)
Kép forrása: a művész jóvoltából

SIBITKA ANNA, Tiszta udvar rendes ház (2020)
Kép forrása: a művész jóvoltából